

Pracovní list

Předmět: Přírodopis

Ročník: 8

Opakování vzdělávacího celku: Člověk – funkce kůže

Rozhodni o správnosti tvrzení

Ve škáře je uložena vrstva cukru, která slouží jako zásobárna energie.

V pokožce je uloženo barvivo melanin.

Kožní maz promašťuje kůži a chrání ji před vysycháním.

Akné může vznikat zvýšenou aktivitou potních žláz.

V kůži se vytváří vlivem slunečního záření vitamín A.

Pokožka je vrstva, která je silně prokrvená.

Věda zkoumající otisky prstů se nazývá artroskopie.

Sluneční záření může způsobit vznik rakoviny kůže.

Po přečtení textu o tetování zodpověz otázky za textem

Zdroj obrázku - <https://www.stoplusjednicka.cz/sites/default/files/obrazky/2020/01/maori-tattoo-art.jpg>

V pátrání po nejranějších kořenech a známkách trvalého zdobení kůže lze zajít až do doby 5000 př.n.l., kdy žil ledový muž Ötzi, jehož mumifikované tělo bylo nalezeno v ledovci. Ten měl velké množství teček a čárek okolo kloubů na rukou a nohou. Má se za to, že jeho tetování měla sloužit proti artróze a jiným kloubním onemocněním. Dávny tatér vytvořil celkem 61 „značek“ z lineárních čar a křížků, a to tak, že řezné rány zaplnil směsí uhlíků a bylin. Značky se nacházejí v místech, kde pravěkého muže zřejmě trápily chronické bolesti, takže je nejspíš měly magickým působením mírnit. S čistě estetickou záležitostí, jakou je tetování dnes, tak mělo pramálo společného.

Pravdou však je, že tetování nejprve bylo používáno při náboženských rituálech a bylo projevem jisté tradice každého kmenu. Jedna z prvních tetování vyspělých starověkých kultur byla objevena u Egypťanů. Řekové je používali jako komunikaci mezi špióny, již se tak mohli navzájem identifikovat a zjistit své postavení v žebříčku. Římané naopak trvale značili zločince a otroky. Lidé ze západní Asie tetováním prokazovali své společenské postavení. Tetované dívky tak dávaly na vědomí, že jsou vdané. Odtud se tetování dostalo až do Japonska, kde se vyvinulo v náboženský a obřadní rituál. Z Polynésie se

zas rozšířilo až na Nový Zéland, kde nejznámější a dodnes používané tetování tváře Maorů je zvané Moko.

V západním světě, konkrétně v Evropě, se Britové nechávali tetovat při ceremoniích a Dánové si do kůže nechávali zvěčnit erby svých rodů. Ke znovuoobjevení tetování na západě došlo v 17. století, kdy námořník Dampher ze svých cest do Londýna přivezl Polynésana známého jako "Pomalovaný princ", toho poté vystavoval veřejnosti a představil jako "atrakci". V Londýně vyvolal nadšení a již brzy si horní třída nechávala dělat malá tetování na diskrétních místech. Stalo se tak módním výstřelkem. Procedura byla velmi bolestivá, inkoust byl pod kůži vpravován jednotlivými vpichy jehlou. V dnešní době tetování prožívá jakési znovuzrození, je na něj pohlíženo jako na druh umění a pryč jsou doby, kdy bylo spojováno s cirkusem či vězením.

Tetování přináší i určitá rizika. Pokud nejsou dodržovány zásady sterility, může dojít při tetování k přenosu infekcí např. hepatitidy. Alergické reakce na tetovací inkoust a tetovací pigmenty jsou řídké, ale mohou přetrvávat i několik měsíců.

(Zdroj: Historie tetování [online]. [cit. 2009-08-27]. Dostupné z: <http://www.wooddootattoo.cz/historie-tetovani.php>, upraveno)

S čím bylo spojováno první zdobení kůže lidí?
Bylo tetování ledového muže chápáno jako ozdoba?
Měl ledový muž potetovaný obličej?
Nechávali si erby svých rodů zvěčnit lidé z jižní Evropy?
Žijí Maorové na Filipínách?
Může dojít při tetování k přenosu infekce?

<https://aadet.sk/wp-content/uploads/2018/10/otaznik.jpg>

Vypracovala: Mgr. Marcela Honzírková